

Vergaderjaar 2018–2019

34 963

EU-voorstel: verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake het ontwikkelen van een raamwerk voor het screenen van buitenlandse investeringen in de Europese Unie COM (2017) 487¹

C

VERSLAG VAN EEN NADER SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 29 januari 2019

De leden van de vaste commissies voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking² en voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit³ hebben kennisgenomen van de brief van de Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking van 22 november 2018, in reactie op de brief van de commissies van 19 september 2018. Naar aanleiding hiervan hebben de leden van de SP-fractie op 12 december 2018 nog enkele aanvullende vragen gesteld aan de Minister.

De Minister heeft op 28 januari 2019 gereageerd.

De commissies brengen bijgaand verslag uit van het gevoerde nader schriftelijk overleg.

De griffier voor dit verslag,
Van Luijk

¹ Zie dossier E170031 op www.europapoort.nl

² Samenstelling **Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking**: Kox (SP) (*vicevoorzitter*), Ten Hoeve (OSF), Van Kappen (VVD), Kuiper (CU), Schaap (VVD) (*vicevoorzitter*), Strik (GL), Knip (VVD), Faber-van de Klashorst (PVV), De Graaf (D66), Martens (CDA), Postema (PvdA) Vlietstra (PvdA) (*voorzitter*), Vac. (PVV), Lokin-Sassen (CDA), Van Apeldoorn (SP), Dercksen (PVV), D.J.H. van Dijk (SGP), Knapen (CDA), Lintmeijer (GL), Van Rij (CDA), vac. (D66), Stienen (D66), Overbeek (SP), Sini (PvdA), Baay-Timmerman (50PLUS), Wever (VVD), Aardema (PVV), Van Leeuwen (PvdD)

³ Samenstelling **Economische Zaken en Klimaat/Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit**: Nagel (50PLUS) Ten Hoeve (OSF), Huijbregts-Schiedon (VVD), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), Schaap (VVD), Flierman (CDA), Ester (CU), Kok (PVV) (*vicevoorzitter*), Gerkens (SP) (*voorzitter*), Atsma (CDA), N.J.J. van Kesteren (CDA), Reuten (SP), Pijlman (D66), Prast (D66), Van Rij (CDA), Schalk (SGP), Schnabel (D66), Verheijen (PvdA), Klip-Martin (VVD), Overbeek (SP), De Bruijn-Wezeman (VVD), Van der Sluijs (PVV), Van Zandbrink (PvdA), Fiers (PvdA), Aardema (PVV), Binnema (GL)

BRIEF VAN DE VOorzITTERS VAN DE VASTE COMMISSIES VOOR BUITENLANDSE ZAKEN, DEFENSIE EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING EN VOOR ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT/ LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Den Haag, 12 december 2018

De leden van de vaste commissies voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) en voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (EZK/LNV) hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 22 november 2018, in reactie op de brief van de commissies van 19 september 2018. De brief geeft de leden van de SP-fractie aanleiding tot het stellen van enkele aanvullende vragen.

Eerdere beantwoording

De leden van de **SP**-fractie zijn de Minister erkentelijk voor de beantwoording van de eerdere vragen. Echter, die beantwoording stelt niet tevreden.

De regering geeft te kennen de ongerustheid van de Europese Commissie te delen met betrekking tot de gevaren van buitenlandse investeringen – met name staat gedreven en niet-markt gedreven investeringen – voor de nationale veiligheid. Tot tweemaal toe hebben de leden van de SP-fractie de Minister gevraagd op welke concrete definities en feiten deze ongerustheid is gebaseerd. De door de Minister gegeven definitie van met name «niet-markt-gedreven investeringen» is onbevredigend: in feite zegt de Minister dat daarvan geen definitie is te geven.

Daarnaast heeft de Minister tot tweemaal toe geen concreet feit genoemd dat de vrees voor dergelijke investeringen zou kunnen staven: hoe vaak is er in de afgelopen jaren sprake geweest van dergelijke investeringen of plannen daartoe, om welke landen van herkomst gaat het, etcetera? De Minister geeft aan niet over dergelijke informatie te beschikken.

De leden van de SP-fractie vragen de Minister om expliciet te bevestigen dat deze verkorte weergave van de situatie op hoofdlijnen correct is. Mocht de Minister menen dat de weergave niet correct is, wil de Minister dan alsnog, ten derden male daartoe uitgenodigd, de concrete informatie met de Kamer delen waarop de ongerustheid van de regering is gebaseerd?

Chinese investeringen

De leden van de **SP**-fractie merken op dat op zaterdag 1 december jongstleden het radioprogramma Argos een deel van haar uitzending heeft gewijd aan Chinese investeringen in Nederland⁴. Tijdens de uitzending werd er melding van gemaakt dat de regering op woensdag 28 november jongstleden een onderzoek naar Chinese investeringen in Nederland zou hebben aangekondigd.

Kan de Minister aangeven in hoeverre dit bericht op juistheid berust en kan de Minister de Kamer dan nader informeren over dit onderzoek?

⁴ Uitzending VPRO Argos, 1 december 2018 https://www.vpro.nl/argos/spel~RBX_VPRO_14977124~chinese-investeringen~.html

Welke redenen zijn er voor dit onderzoek (ook in het licht van de antwoorden van de Minister tot nu toe)? Waarnaar wordt precies onderzoek gedaan en hoe luiden de onderzoeksvragen? Wie gaat dit onderzoek uitvoeren? Wanneer wordt het onderzoeksresultaat verwacht? Wil de Minister toezeggen de Eerste Kamer steeds te informeren over elke nieuwe ontwikkeling in dit dossier?

De leden van de vaste commissies voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) en voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid (EZK/LNV) zien met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangen deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

J.G. Vlietstra

Voorzitter van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking

A.M.V. Gerkens

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat /Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

**BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING**

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 januari 2019

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door de leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) en voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (EZK/LNV) over buitenlandse directe investeringen in de EU. Deze vragen werden ingezonden op 12 december 2018 met kenmerk 163079.03u.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
S.A.M. Kaag

Antwoorden van de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking op vragen van de leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) en Economische Zaken en Klimaat/Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid (EZK/LNV) over buitenlandse directe investeringen in de EU

Vraag 1

De leden van de SP-fractie zijn de Minister erkentelijk voor de beantwoording van de eerdere vragen. Echter, die beantwoording stelt niet tevreden. De regering geeft te kennen de ongerustheid van de Europese Commissie te delen met betrekking tot de gevaren van buitenlandse investeringen – met name staat gedreven en niet-markt gedreven investeringen – voor de nationale veiligheid. Tot tweemaal toe hebben de leden van de SP-fractie de Minister gevraagd op welke concrete definities en feiten deze ongerustheid is gebaseerd. De door de Minister gegeven definitie van met name «niet-markt-gedreven investeringen» is onbevredigend: In feite zegt de Minister dat daarvan geen definitie is te geven. Daarnaast heeft de Minister tot tweemaal toe geen concreet feit genoemd dat de vrees voor dergelijke investeringen zou kunnen staven; hoe vaak is in de afgelopen jaren sprake geweest van dergelijke investeringen of plannen daartoe, om welke landen van herkomst gaat het, etcetera? De Minister geeft aan niet over dergelijke informatie te beschikken. De leden van de SP-fractie vragen de Minister om expliciet te bevestigen dat deze verkorte weergave van de situatie op hoofdlijnen correct is. Mocht de Minister menen dat de weergave niet correct is, wil de Minister dan alsnog, ten derden male daartoe uitgenodigd, de concrete informatie met de Kamer delen waarop de ongerustheid van de regering is gebaseerd?

Antwoord

Zoals aangegeven in de beantwoording van de Kamervragen d.d. 22 mei 2018⁵, wordt met de term «niet-markt gedreven investeringen» bedoeld op investeringen die gedaan worden met een ander motief dan enkel op basis van bedrijfseconomische redenen. Een voorbeeld hiervan zijn investeringen van staatsbedrijven of investeringen die in opdracht van een staat plaatsvinden. Voor het aanmerken van investeringen als «niet-marktgedreven» kan door de diversiteit van dergelijke investeringen dan ook geen uitputtende lijst aan indicatoren worden gehanteerd.

Vanwege de vertrouwelijkheid van informatie is het evenmin mogelijk om individuele gevallen van niet-markt gedreven investeringen met de Kamer te delen. Het betreft namelijk niet alleen bedrijfsgevoelige informatie, maar raakt in sommige gevallen ook aan de nationale veiligheid.

Vraag 2

De leden van de SP-fractie merken op dat op zaterdag 1 december jongstleden het radioprogramma Argos een deel van haar uitzending heeft geweid aan Chinese investeringen in Nederland. Tijdens de uitzending werd er melding van gemaakt dat de regering op woensdag 28 november jongstleden een onderzoek naar Chinese investeringen in Nederland zou hebben aangekondigd. Kan de Minister aangeven in hoeverre dit bericht op juistheid berust en kan de Minister de Kamer dan nader informeren over dit onderzoek?

⁵ Kenmerk 163079

Welke redenen zijn er voor dit onderzoek (ook in het licht van de antwoorden van de Minister tot nu toe)?

Waarnaar wordt precies onderzoek gedaan en hoe luiden de onderzoeksvragen? Wie gaat dit onderzoek uitvoeren? wanneer wordt het onderzoeksresultaat verwacht? Wil de Minister toezeggen de Eerste Kamer Steeds te informeren over elke nieuwe ontwikkeling in dit dossier?

Antwoord

Het kabinet is niet bekend met een onderzoek naar Chinese investeringen dat op woensdag 28 november door het kabinet zou zijn uitgezet.

Bij de BHOS-begrotingsbehandeling d.d. 22 en 23 november 2018 is de Europese verordening voor het toetsen van buitenlandse investeringen genoemd. Deze verordening verplicht Nederland om jaarlijks inzicht te geven in de investeringen uit derde landen in Nederland. In dit kader beziet Nederland hoe relevante informatie kan worden verzameld. Als derde land zullen ook Chinese investeringen in Nederland hierbij meegenomen worden.

Daarnaast heeft het kabinet toegezegd om met een China Strategie te komen.⁶ In deze strategie zal tevens een visie op Chinese investeringen in Nederland worden meegenomen. De strategie zal in het voorjaar van 2019 met de Tweede Kamer worden gedeeld.

⁶ Kamerbrief d.d. 13 juli 2018, kenmerk BZDOC-2016325542-54